

Dupl

Mappe 94.
Ekpl. 30.10
Arg. 1943

F R I T T O R D.

30/10 - 42.

O.V.

429D

111 75

Mottatt idag i posten
returneres til sendravnen
i aksjon.

Kardinalprinsippet. Krigens byrder og bunnløse lidelser knusger alle tenkende mennesker og ønsker om at den snart må bringes til en seierrik slutt veksel seg stadig sterkere. Mange går endog så langt at de ønsker fred for enhver pris. Disse må ha glemt hvad kampen idag virkelig gjelder. Freden er ingen avslutning på denne krigen som Hitler har sluppet løs på verden, hvis ikke den mentalitet som har kunnet fastre et slikt menneskeuhyre blir utryddet. En betingelsesløs kapitulasjon er et krav som vi ikke firer en tomme på. Det er ikke nok å slå angripernasjonene militært, - den åndelige krig må også føres til ende. Først når de demokratiske idéer har seiret er freden vunnet. Vart mål er å bygge en ny verden med fred og lavelige vilkår for folkens. Derfor er vår kamp rettet mot den tyske nasismen og prøysseranden, mot alle utslag av den voldsmentalitet som truer folkenes fredelige samarbeid. Her er intet kompromiss mulig. Bare gjennom demokratiets seier vil vi kunne oppnå en varig fred.

Grunnen til at vi stadig kommer tilbake til dette, er den at vi her støter på et av de viktigste prinsipper i vår kamp, ja en kan trygt si: kardinalprinsippet! Det er derfor med forundring og bedrövelse vi ser at Russland har anerkjent en komité av tyske offiserer i Moskva og tilbyr det tyske folket fred hvis det kaster nasistyrket og slutter opp om en militærregjering med disse i spissen. En har i Russland også tatt til orde for opprettelsen av en tysk folkeamt. Dette er ingen ny tanke hos våre russiske forbundsfeller. Allerede den 7. november 1942 sa Stalin at nasistaten og dens armé måtte knuses, men det ville være "umulig" og "ikke tilrådelig" å ødelegge Tysklands militærmakt. Han krever at "Hitlertyskland" skal kapitutere betingelsesløst, men vil ikke la kravet gjelde Tyskland i sin helhet. Dette innebærer en stor fare, da det vil kunne føre til at den tyske militarisme får hove til å overleve krigen. Endet må rykkes opp med retten, og retten til nasibart rikt er nettopp den tyske militarisme. Prøysseranden er vanskje den viktigste forutsetning for nasismen. De forente nasjonene har gjentatte ganger presisert at den fullstendige mentale og militære avvepning av det tyske folk er et av våre grunnleggende fredsvilår. Hvis ikke dette prinsipp blir knesatt, vil en innen 10 år måtte regne med at en tredje tysk verdenskrig bryter ut.

Våre russiske forbundsfeller burde ha tilstrekkelig dårlige erfaringer fra den forrige etterkrigstiden til å kunne godta en rekke av medlemmene i denne frie tyske komité i Moskva. Flere av disse offiserer "samarbeidet" dengang med Russland i den illegale opprustning av Tyskland. Dette "samarbeidet" har det russiske folk måttet betale dyrt under denne krig. De tyske generaler hadde dengang som no ingen annen hensikt med sitt samarbeid med Russland enn i redde den tyske militarisme fra undergangen og sikre dens eksistens. Vi har endt for å tro at russerne enno en gang vil ha tillit til en eller annen form for tysk militarisme, som under Hitler har vokst seg sterkere og mer truende enn selv under Echenzellerne.

De tyske offiserer streber etter å sikre sin og sine arvtiers framtid, samtidig som de fleste nasistene, framfør alle arbeidsmennene, sonnsynligvis vil söke tilflukt til de venstreorienterte organisasjoner når sammenbruddet kommer. Koruitten i Moskva er et skritt i begge retninger. Den innebærer dog den store fare at prøyssermilitarismen for å redde seg kan söke tilknytning til kommunismen. De ville denne krig ha vært for jeves, for - som lord Vansittard nylig skrev i en artikkel i "Sunday Dispatch" - : "Kommunismen og militarisme vil føre tilbake til nasismen."

Våre finanser under krigen. Handelsflaten danner det økonomiske grunnlag for vår fortsatte krigføring og for all norsk virksomhet utenfor Norges grenser. Den ble som bekjent rekvisert gjennom provisoriske forordninger straks etter den 9. april 1940, og disponeres - bortesett fra av regjeringen. Inntektene av handelsflaten har vært tilstrekkelig store til å skape balanse i våre finanser. En stor del av de surmer som den har seilt inn under krigen er dog satt tilsidet for oppgjøret med rederne etter krigen.

Utviklingen av det frie Norges statsfinanser kan følges i de halvårsbudgettene som er blitt offentliggjort siden juli 1940. Til å begynne med gikk statsutgiftene opp i noe 70 mill.kr.pr. halvår, seinere har de stegget. De høyeste sifrer nådde de i det første halvår av 1942 med 221,2 mill. da det ble satt tilsidet hele 88,5 mill.kr. til en engangsbevilgning til materiel til forsvar. Det virkelige budgettet var på 132,5 mill. Det sist offentliggjorte budgett for halvåret 1/7 - 31/12 1943 viser sammenlagte budgettutgifter på ialt 125 mill.kr. Regjeringen må ikke bare finansiere krigen, men også oppfylle sine internasjonale forpliktelser, underhold av flyktninger etc. For denne administrasjonen har en bygget ut en sentral i London og utvidet den norske representasjonen i alle allierte og nøytrale land.

Av utgiftene går ca. 50 % til forsvar. Den neststørste post på budggettet utgjør avbetalinger på gjeld og renter med 25 %. Sosialdepartementet disponerer ca. 11,4 %, handeldepartementet 3,3 og utenriksetaten 1,0 %. Budgettet er i den form det foreligger i alt vesentlig et driftsbudgett. Det er i grunnen bare avbetalinger på lån som kan karakteriseres som kapitalutgifter. Regjeringen har dog andre kapitalutgifter som ikke er oppført på budgettet, som f.eks. innkjøp av varer som skal sendes til Norge når krigen er slutt. En må her regne med store beløp, selv om noen oppgave over den enne ikke er blitt offentliggjort.

Handelsflåten som er regjeringens hovedinntektskilde, disponeres av et statsråderi - the Norwegian Shipping and Trade Commission, "Nortraship". Utgiftene søker regjeringen å tilpasse til det beløp som tonnasjeavgifter og skatter skulle ha innbragt med de satser som gjaldt før krigen. Handelsflåten har imidlertid blitt utsatt for store tap som selv sagt har innvirket på inntektene. Ved det nærværende års ca. 4,4 mill.pund mindre enn det beløp som før samme tid oppførtes i budgettet som overføring fra Nortraship til dekning av driftes utgiftene. Dette beløp representerer altså en netto forbrukning av låneridler. De forgangne 3 1/2 krigsår har skapt en gjeldsökning på ca. 77,8 mill.kr. for det frie Norge. Dertil har krigføringen medført en utgiftsökning på gjennomsnittlig ca. 22 mill.kr. i året. Uten tonnasjeenkningene ville stillingen ha vært meget mer fordelsaktig. De tapte norske fartøy er imidlertid assureret i utlandet, og betydelige assuransesbeløp har som notverdier.

Flyvåpnet. I en oversikt over de norske flygeres krigsinnsets meldte London nylig at våre kamerater i luftvåpnet ne i alt har skutt ned 126 tyske maskiner, eventuelt ytterligere 28, samt skudet 110. Vår beste flyger kan på sin konto skrive 10 ned sikkerhet og sannsynligvis ytterligere 6 nedskutt fly, dessuten 3 skadede. 170 norske piloter har mottatt britiske utmerkelser. Tyve av dem har fått Distinguished Flying Cross.

Offiserene. Det er ikke brukt på det røne at de norske offiserne som i september ble arrestert og sendt til Tyskland, er internert i to krigsfangeleirer i Posen. I en leir ved Schildberg i Wartheland i Posen er 612 norske offiserer satt, mens 272 er internert i en leir i Grone ved Lissa i Wartheland. Til denne leir er også de 124 norske offiserer som tidligere var i en krigsfangeleir i Schocken overført. Disse ble sendt til Tyskland i januar 1942.